

PEDAGOGIKA JAKO VĚDA

Základní pojmy

Tento učební materiál vznikl v rámci projektu Inovace studijního programu Pastorační a sociální práce ETF UK (CZ.2.17/3.1.00/33279) spolufinancovaného z prostředků Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu České republiky a rozpočtu hlavního města Prahy.

Evropský sociální fond – Operační program Praha Adaptability
Praha & EU: Investujeme do vaší budoucnosti

PEDAGOGIKA

- společenskovední disciplína
- věda o výchově, zkoumá výchovný proces
- výchova, vzdělávání, výuka, obsah učiva, učení, školské systémy
- teorie a praxe, obor studia
- vznik konec 19. století

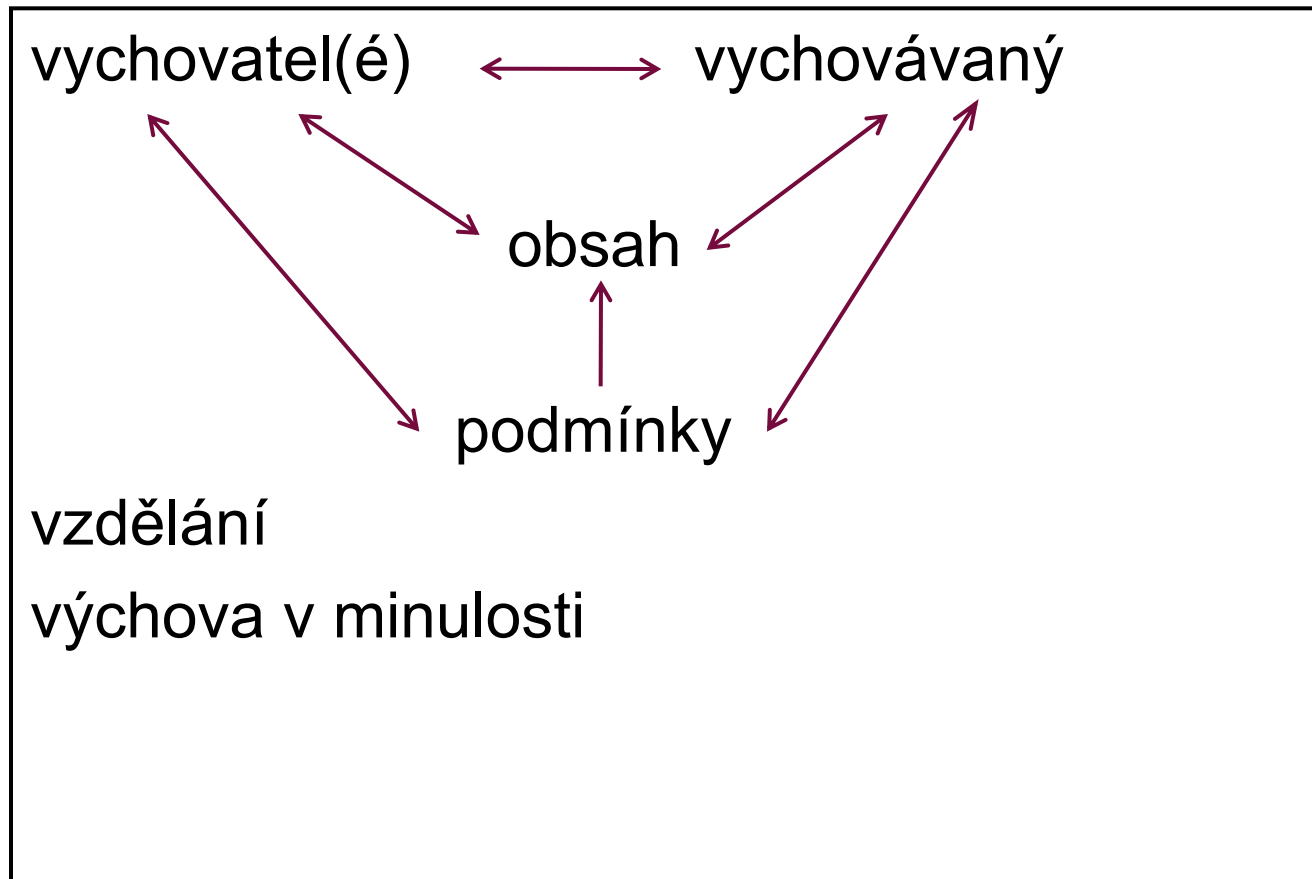

ZNAKY PEDAGOGIKY JAKO VĚDY

- předmět zkoumání
- teoretický systém
- soustava metod
- široká institucionální základna

PŘEDMĚT PEDAGOGIKY

METODY PEDAGOGIKY

Stanovuje je metodologie pedagogiky

- Empirické – co lze zjistit na základě zkušenosti
 - Pozorování
 - Experiment
 - Dotazník
 - Rozhovor
- Teoretické – cíle, příčiny chování, historické souvislosti
 - Analýza, syntéza, dedukce, indukce

Struktura pedagogických disciplin (Čábalová 2011)

ZÁKLADNÍ PEDAGOGICKÉ DISCIPLINY

- Obecná pedagogika
- Obecná didaktika (teorie vyučování)
- Teorie výchovy
- Dějiny pedagogiky
- Srovnávací pedagogika
- Speciální pedagogika
- Metodologie pedagogiky

HRANIČNÍ DISCIPLINY

- Pedagogická psychologie
- Sociální pedagogika
- Sociologie výchovy
- Filozofie výchovy
- Ekonomika vzdělávání
- Školní zdravotnictví a hygiena
- Školní architektura

APLIKOVANÉ DISCIPLÍNY

Někdy nazývány speciální

- Didaktiky (předškolní, primární školy, středoškolská... a jednotlivých předmětů nebo skupin předmětů
- Rozdělení speciální pedagogiky na pedie
- Podle výchovných institucí (školská, mimoškolská, vojenská, rodinná
- Podle místa realizace (podniková, volného času, mediální...)

ZÁKLADNÍ KATEGORIE - VÝCHOVA

Výchova je cílevědomý a záměrný proces, který umožňuje změnu a všestranný rozvoj jedince v souladu s jeho potřebami, individuálními dispozicemi a sociálními vztahy.

- Specificky lidská činnost
- Adaptační charakter
- Anticipační charakter
- Permanentní charakter

ZÁKLADNÍ KATEGORIE - VZDĚLÁNÍ

- Vzdělávání – vzdělání

Vzdělávání je proces získávání vědomostí, dovedností, postojů, hodnot, norem a metod dalšího získávání poznatků

Vzdělání je relativně ukončeným stavem, který zahrnuje soubor získaných vědomostí, dovedností, postojů, názorů, hodnot, norem.

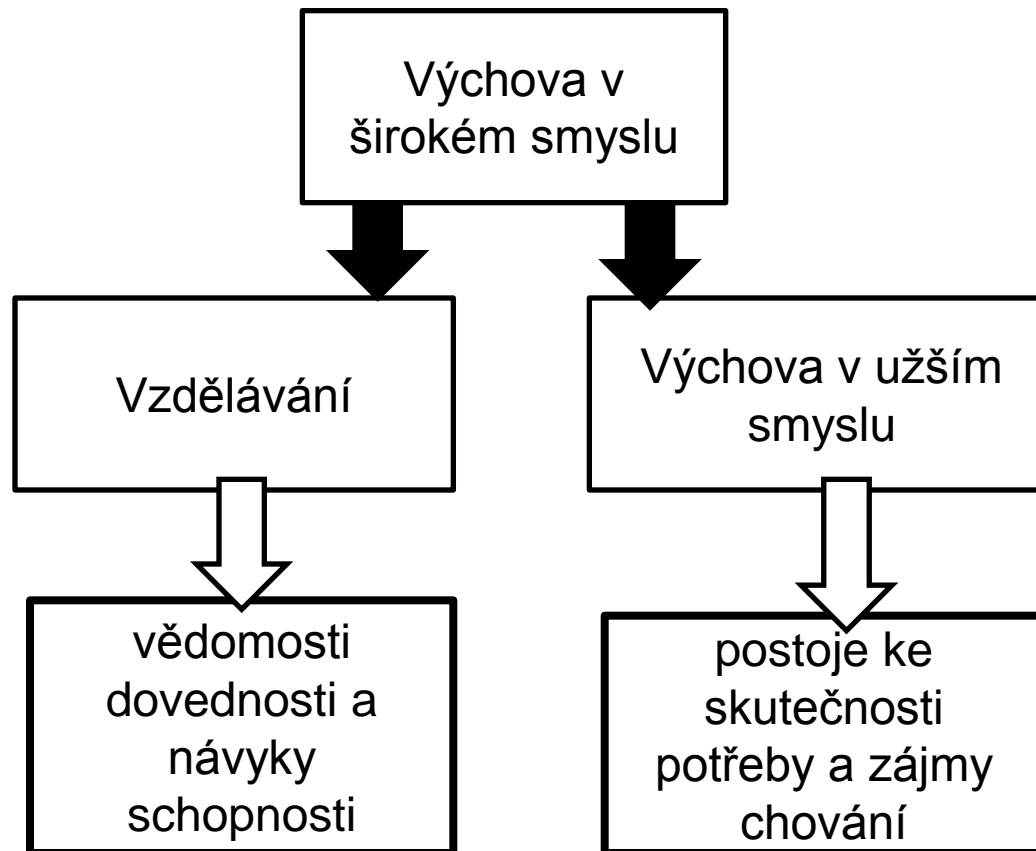
ROZLIŠENÍ VZDĚLÁNÍ

Podle

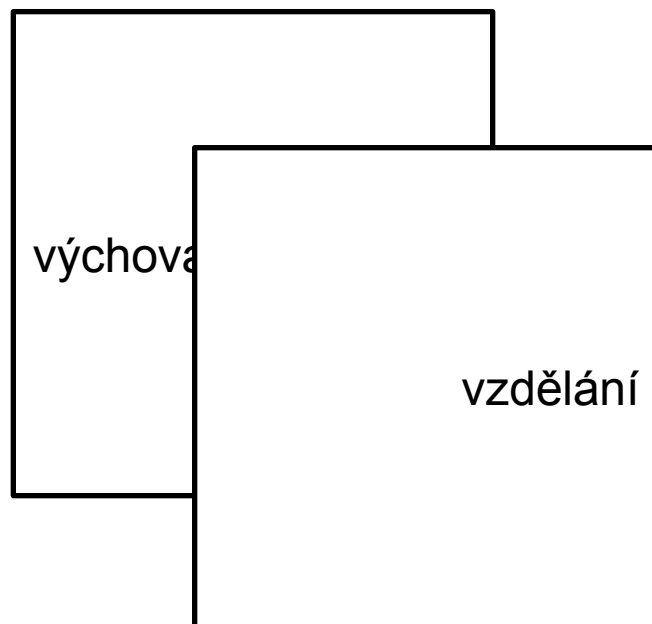
- úrovně vzdělávací instituce
- obsahu vzdělávání
- zaměření vzdělávání

VÝCHOVA V ŠIROKÉM A ÚZKÉM SMYSLU

VZTAH VÝCHOVY A VZDĚLÁNÍ

DALŠÍ FORMY VÝCHOVY

- Výchova formální
- Výchova neformální
- Výchova informální

DALŠÍ PEDAGOGICKÉ KATEGORIE

- cíle
- prostředky
- podmínky
- aktéři
- výsledky
- kompetence

SEBEVÝCHOVA

- autonomní pokračování činnosti vychovatelů sebezdokonalováním
- předpokládá dovednost samostatně hodnotit své chování a srovnávat s jiným – sebeuvědomování, sebepoznání, sebekoncepce, sebekritika
- sebevýchovné tendence okolo 3. roku, do popředí od puberty dále

EDUKACE - POJMY

- Edukace
- Edukační prostředí (realita)
- Edukant
- Edukátor
- Edukační konstrukty

